

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz
Rzeczniku Ubezpieczonych oraz ustawy o prawach pacjenta
i Rzeczniku Praw Pacjenta
(druk nr 1331)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem nowelizacji jest rozszerzenie katalogu ograniczeń w zakresie prowadzenia innej ("dodatkowej") działalności zawodowej lub publicznej przez Rzecznika Ubezpieczonych, Rzecznika Praw Pacjenta i zastępcę Rzecznika Praw Pacjenta.

Ustawa przewiduje, iż podmioty wymienione wyżej nie będą mogły:

- 1) zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska profesora szkoły wyższej, ani wykonywać innych zajęć zawodowych;
- 2) należeć do partii politycznej;
- 3) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z obowiązkami i godnością ich urzędu.

W systemie prawnym analogiczne ograniczenia dotyczą m.in. Rzecznika Praw Dziecka, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, czy też Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Ponadto ustawodawca odniósł zakaz podejmowania zatrudnienia w zakładzie ubezpieczeń, towarzystwie emerytalnym lub funduszu emerytalnym na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo innej umowy o podobnym charakterze wyłącznie do pracowników Biura Rzecznika Ubezpieczonych. Nie oznacza to, iż Rzecznik Ubezpieczonych będzie mógł takie zatrudnienie podejmować. Ograniczenia w tym zakresie dotyczące Rzecznika przewidziane są w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Przepis art. 4 pkt 2 tej ustawy stanowi m.in., iż Rzecznik Ubezpieczonych nie może być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć w spółkach prawa handlowego, które mogłyby wywołać podejrzenie o ich stronniczość lub interesowność. Zatrudnienie, o którym mowa w przytoczonym przepisie należy rozumieć szeroko. Nie musi ono mieć charakteru pracowniczego. Praca może być świadczona także na podstawie umów cywilnoprawnych (wyrok SN z dnia 9 grudnia 1999 r., I PKN 432/99, OSNP 2001, nr 9, poz. 310).

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przepis art. 24 ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych w brzmieniu nadanym opiniowaną ustawą stosować się będzie dopiero do Rzecznika Ubezpieczonych powołanego po dniu wejścia w życie tej ustawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 98. posiedzeniu w dniu 18 sierpnia 2011 r. Projekt ustawy był przedłożeniem poselskim. W trakcie prac w Sejmie zmodyfikowano sposób nowelizacji art. 24 ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych. Proponując nowelizację art. 24 wnioskodawcy ograniczyli się jedynie do dodania nowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności "dodatkowej" przez Rzecznika Ubezpieczonych oraz pracowników jego biura. Natomiast przepis art. 24 w brzmieniu nadanym przez Sejm zmienia konstrukcję omawianego przepisu oraz różnicuje (we wskazanym artykule) ograniczenia dotyczące Rzecznika i ograniczenia dotyczące pracowników jego Biura. W następstwie dokonanych w Sejmie zmian ograniczenia polegające na zakazie podejmowania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo innej umowy o podobnym charakterze w zakładzie ubezpieczeń, towarzystwie emerytalnym lub funduszu emerytalnym odniesione zostały do pracowników Biura.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych.

Jakub Zabielski

Główny legislator